

המרכז לפנסיה, ביטוח ופסיכולוגיה כלכלית
The Center for Pension, Insurance & Economic Psychology

המאבק נגד גניבת כספי הפנסיה

פרופ' אביה ספיבק & פרופ' דוד לייזר

”

המרכז לפנסיה, ביטוח ופסיכולוגיה כלכלית חרט על דגלו להשפיע באופן פעיל על קביעת מדיניות המבוססת על לידע שצברנו במחקרנו על עולם הפנסיה. אנו גאים לשתף אתכם בהצלחה משמעותית שהשגנו לאחרונה, המגנה ישירות על חסכוניות הפנסיה של הציבור.

מניסיוננו המחקרי והרגולטורי, הציבור הרחב נוטה להיעזר במתווכים פיננסיים, מה שמאפשר כפי שנראה, ניצול לרעה של מעמד זה מול קורבנות הגניבה. נבקש להציע, לצורך מזעור התופעה: א. הטלת חובה על הגוף המוסדי לפנות ישירות אל הלקוח לבירור רצונותיו. ב. הקפאת פעולת המשיכה או הניוד, לפי הענין, עד לקבלת אישור כאמור.

הבעיה: פרצה מסוכנת במערך הפנסיה

לאחרונה, עם דיווחים חוזרים בתקשורת על גניבת כספי פנסיה, הבנו שישנה פרצה רגולטורית שמנוצלת לרעה.

מניסיוננו המחקרי, הציבור הרחב ובפרט אוכלוסיות מוחלשות נוטה להיעזר במתווכים, מה שיוצר פתח לניצול מעמד זה לרעה מול קורבנות הגניבה.

קריאה לפעולה: המלצות המרכז לרשות שוק ההון

מיד לאחר זיהוי הליקוי, פנינו במכתב רשמי לרשות שוק ההון, ובו הצענו צעדי מדיניות ברורים ומיידיים המבוססים על רגולציה קיימת בתחומים משיקים.

להלן חלקים מהמכתב שכתבנו אנוכי ופרופ' דוד לייזר ליו"ר רשות שוק ההון עמית גל:

על פי פרסומים חוזרים בתקשורת, קיימת תופעה של גניבת כספי פנסיה- כולם או חלקם, בדגש על ניצול אוכלוסיות מוחלשות בעלות אוריינטציה פיננסית נמוכה, וזאת באמצעות שידול למשיכת כספי פנסיה תוך תשלום עמלות (פעולה שיכולה להתבצע ללא תשלום עמלות, אך בכפוף לקנס מס של 35%) או לחלופין בגניבה מוחלטת של הסכום, על דרך של החלפת פרטי חשבון הבנק של הלקוח אשר נמסרים לגוף המוסדי ממנו נמשכים הכספים.

מניסיונינו המחקרי והרגולטורי, הציבור הרחב נוטה להיעזר במתווכים פיננסיים, מה שמאפשר, כפי שנראה, ניצול לרעה של מעמד זה מול קורבנות הגניבה. נבקש להציע את הצעדים הבאים, המבוססים על רגולציה קיימת של הרשות בתחומים משיקים (כגון שיווק אשראי צרכני או ביטוחים מסויימים), לצורך מזעור התופעה:

א. הטלת חובה על הגוף המוסדי לפנות ישירות אל הלקוח לבירור רצונותיו.

ב. הקפאת פעולת המשיכה או הניוד, לפי הענין, עד לקבלת אישור כאמור.

ההצלחה: הרשות מאמצת את המלצותינו

רשות שוק ההון פעלה כמו שצריך. כפי שפורסם במאמר של ג'ניה ווולינסקי ב TheMarker ב- 5.11.25 ([לקריאה לחץ כאן](#)) הרשות פרסמה טיוטת הוראות חדשות המטילות חובות על הגופים המוסדיים:

- אישור רק לאחר ייעוץ: הגופים יאשרו בקשת משיכה רק אחרי שהלקוח התייעץ עם בעל הרישיון.
- אימות טפסים: חובה לוודא שהטפסים שהוגשו בתמיכה לבקשה אינם מזויפים.

"רשות שוק ההון מפרסמת היום (רביעי) טיוטה של הוראות שנועדו להילחם בתופעה. ההוראות קובעות כמה חובות שיחולו על הגופים המוסדיים – הגופים שמנהלים את כספי הפנסיה – בטרם יאשרו את בקשת המשיכה של הכספים. כך, קובעות ההוראות שהגופים המוסדיים יאשרו בקשת משיכה רק אחרי שהלקוח התייעץ עם בעל רישיון ולאחר שווידאו שהטפסים שהגיש בתמיכה לבקשה אינם מזויפים"

הצלחה זו היא הוכחה לכוחו של ידע מחקרי כבסיס לשינוי מדיניות ציבורית. אנו נמשיך לפעול לטובת הציבור ולמען ביטחונם הכלכלי, על בסיס הידע שאנו צוברים במחקרינו השונים.

בכבוד רב,

המרכז לפנסיה, ביטוח ופסיכולוגיה כלכלית